
Els barcozi de Ragussa - Barca

Autor:

Data de publicació: 16-09-2016

El “barcusium” (en llatí), “barkuzij” (en croat) o “barcozi” (en italià) fou una embarcació inventada i usada a Ragusa. En el segle XV era molt semblant a una caravel·la llatina o a una sagètia catalana. Es tractava d’un vaixell de vela que arborava dos pals i tenia tres timons: dos de caixa i un de roda. El timó de roda o de codast sovint anomenat a la navarresa o baionesa a les nostres terres, es designava com a “timó de Flandes” a l’Adriàtic.

Hi ha exemples de l’ús dels barcozi a altres ciutats com la de Sibenik, sota domini venecià: “Also the merchand navy of the town of Sibenik under Venice was excellent. The merchant ships were of various types and sizes, and their names were for example caravelles, karakes, navigi etc., but the most usual ones were the “barcozi”. They belonged to many shipowners, one of them usually being a mariner and ...”

El “barcusium” (en llatí), “barkuzij” (en croat) o “barcozi” (en italià) fou una embarcació inventada i usada a Ragusa. En el segle XV era molt semblant a una caravel·la llatina o a una sagètia catalana. Es tractava d’un vaixell de vela que arborava dos pals i tenia tres timons: dos de caixa i un de roda. El timó de roda o de codast sovint anomenat a la navarresa o baionesa a les nostres terres, es designava com a “timó de Flandes” a l’Adriàtic.

Hi ha exemples de l’ús dels barcozi a altres ciutats com la de Sibenik, sota domini venecià: “Also the merchand navy of the town of Sibenik under Venice was excellent. The merchant ships were of various types and sizes, and their names were for example caravelles, karakes, navigi etc., but the most usual ones were the “barcozi”. They belonged to many shipowners, one of them usually being a mariner and ...” [1]

Contingut

- 1 Variants del nom
- 2 Descripció segons Benedetto Cotrugli
- 3 Documents
- 4 Referències

Variants del nom

Cada variant permet una cerca activa a Internet.

Barcozij, Barkozija

barchosum, barcoxium, barchossium, barcusium, barcussium

barcosi, barcozi, barcozzi

Descripció segons Benedetto Cotrugli

Vista de Dubrovnik des d'un turó proper. A Ragusa s'originaren els barciusium.

Benedetto Cotrugli va escriure un llibre de navegació que no es va arribar a publicar i que es conserva en forma de manuscrit. Aquesta obra (“De navigatione”) ha estat transcrita i es pot consultar amb facilitat[2]. Es tracta d'un text important que detalla molts aspectes de la navegació en època pre-colombina. Entre altres tipus de vaixell Cotrugli descrigué les calaveres i els barcozi.

Barcosi sonno altro galibo de navilii tagliati, li quali traheno molto a caravelle. Usanose molto in Schiavonia et potissime a Ragusi, et da quilli hebbeno l'origine; sonno gentil talglio de navilii et sonno talgliati et vanno molto de l'orça, et portano le vele alla latina et alcuni hanno meçana et alcuni none. Sono sicurissimi navilii et portano tri timone come le marsiliane et usanose più de cento botte.

Els “barcosi” són una altra mena de vaixells esvelts que s'assemblen molt a les calaveres. S'usen molt a l'Esclavònia i, principalment, a Ragusa d'on són originaris. Són un tipus de vaixell molt esvelt i “sonno tagliati” (tenen la secció mestra en forma de V i no pas en forma de U?) i ceneixen molt. Tenen vela llatina i alguns vela de mitjana (2 arbres o 3 arbres?) i altres no (1 o 2 arbres?). Són vaixells molt segurs i tenen 3 timons com les marseleses. I n'hi ha de més de 100 botes.

Documents

1272. Estatuts de Ragusa. Tipus de vaixells esmentats: “...barciusium, ladia, condura, navis ili lignum...” Els Estatuts de Ragusa feien distinció entre “barciusius” i “barca” (llengua romana) i “ladia” (barca per a la població eslava). [2]

1326. “...infra VIII dies postquam barciusium Negoslavi de Pesangna applicuerit Venetias sub pena XX solidorum grossorum venetorum in penam apthagi de misericordia...”[3]

1355. “...Etiam prese de molte barche e barcozzi con grande vergogna de veneziani...” [4]

1449. Contracte per a la construcció d'un “barciusium” a Fano, amb capacitat per a cent salmes de cereals.

“...fabrefacere et componere in splagia sive riva civitatis Fani unum barciusium sive navigium capacitatis portate centum salmarium grani ad mensuram civitatis Fani...”.[3]

1454. Barciusium construït a Romania.[5]

1844. “...tre barcozzi di isolani di Brazza...” [6]

1849. Noms de vaixells en les lleis. Entre altres els “barcozzi”. [7]

Referències

Pomorski zbornik. Društvo, 1966.

Henry Romanos Kahane. Graeca Et Romanica Scripta Selecta: Romance and Mediterranean lexicology. Hakkert, 1979.

Bariša Kreki?. Dubrovnik, Italy, and the Balkans in the late Middle Ages. Variorum Reprints, 1980. ISBN 978-0-86078-070-0.

Giuseppe Cappelletti. Storia della repubblica di Venezia dal suo principio sino al giorno d'oggi. Opera originale. - Venezia, G. Antonelli 1850-1855. G. Antonelli, 1849, p. 260–.

Bariša Kreki?. Dubrovnik (Raguse) et le Levant au Moyen Âge. Mouton and Company, 1961.

Documenti storici sull'Istria e la Dalmazia. Gattei, 1844, p. 160–.

Giacinto Mosca. Comentario su le leggi di procedura ne' giudizi civili e commerciali opera nella quale si trovan fusi i lavori di Pigeau, Lepage ... per Giacinto Mosca: 6. Stabilimento tipografico di Niccola Mosca, 1843, p. 463–.

Tipus de vaixells de vela i aparells - (Glossari nàutic)

Aparell d'arbre a popa
Aparell de cangrea
Aparell llatí
Aparell Marconi
Aparell proa-popa
Aparell rodó
Aparell vela-rotativa
Balandra
Barca
Barca de mitjana
Barca de panescalm
Barca llevantina
Barcium
Bergantí
Bergantí goleta
Bergantí-goleta (3 pals)
Bergantí pollacra
Birrem
Bricbarca
Bus
Caiuc
Canoa polinèsia
Caravel·la
Carraca
Catamarà
Catboat
Clíper
Coca
Corbeta
Cúter
Dau
Drakar
Dromon
Faluca del Nil
Faluga
Fragata
Fusta
Galera
Galió
Galiassa
Galiot
Goleta
Goleta d'estais
Goleta-pollacra
Gussi

Ice-Scooter
Iol
Iot
Jangada
Junc
Kotx
Lembus
Liburna
Llagut
Lleny
Multi-buc
Nau
Navili de línia
Pailebot
Patatxo
Pollacra
Quattrirrem
Quetx
Quinquerreme
Sloop
Sloop de guerra
Sloop giratori
Surf d'estel
Tarida
Tartana
Trimarà
Trirrem
Turbovela
Uixer
Urca
Vela al terç
Vela àurica
Vela bermudiana truncada
Vela de martell
Veler
Xabec
Zabra

El “barcusium” (en llatí), “barkuzij” (en croat) o “barcozi” (en italià) fou una embarcació inventada i usada a Ragusa. En el segle XV era molt semblant a una caravel·la llatina o a una sagètia catalana. Es tractava d'un vaixell de vela que arborava dos pals i tenia tres timons: dos de caixa i un de roda. El timó de roda o de codast sovint anomenat a la navarresa o baionesa a les nostres terres, es designava com a “timó de Flandes” a l'Adriàtic.

Hi ha exemples de l'ús dels barcozi a altres ciutats com la de Sibenik, sota domini venecià: “Also the merchand navy of the town of Sibenik under Venice was excellent. The merchant ships were of various types and sizes, and their names were for example caravelles, karakes, navigi etc., but the most usual ones were the “barcozi”. They belonged

to many shipowners, one of them usually being a mariner and ..." [1]

Contingut

- 1 Variants del nom
- 2 Descripció segons Benedetto Cotrugli
- 3 Documents
- 4 Referències

Variants del nom

Cada variant permet una cerca activa a Internet.

Barcozij, Barkozija

barchosum, barcoxium, barchossium, barciusium, barcussium

barcosi, barcozi, barcozzi

En una única obra hi ha diverses variants de "barcozi": Barchosius, barcosum, barcosus, barciusium, barcussius, ... [1]

Descripció segons Benedetto Cotrugli

Vista de Dubrovnik des d'un turó proper. A Ragusa s'originaren els barciusium.

Benedetto Cotrugli va escriure un llibre de navegació que no es va arribar a publicar i que es conserva en forma de manuscrit. Aquesta obra ("De navigatione") ha estat transcrita i es pot consultar amb facilitat[2]. Es tracta d'un text important que detalla molts aspectes de la navegació en època pre-colombina. Entre altres tipus de vaixell Cotrugli descrigué les calaveres i els barcozi.

Barcosi sonno altro galibo de navilii tagliati, li quali traheno molto a caravelle. Usanose molto in Schiavonia et potissime a Ragusi, et da quilli hebbero l'origine; sonno gentil talglio de navilii et sonno tagliati et vanno molto de l'orça, et portano le vele alla latina et alcuni hanno meçana et alcuni none. Sono sicurissimi navilii et portano tri timone come le marsiliane et usanose più de cento botte.

Els "barcosi" són una altra mena de vaixells esvelts que s'assemblen molt a les calaveres. S'usen molt a l'Esclavònia i, principalment, a Ragusa d'on són originaris. Són un tipus de vaixell molt esvelt i "sonno tagliati" (tenen la secció mestra en forma de V i no pas en forma de U?) i ceneixen molt. Tenen vela llatina i alguns vela de mitjana (2 arbres o 3 arbres?) i altres no (1 o 2 arbres?). Són vaixells molt segurs i tenen 3 timons com les marseleses. I n'hi ha de més de 100 botes.

Documents

1272. Estatuts de Ragusa. Tipus de vaixells esmentats: "...barciusium, ladia, condura, navis ili lignum..." Els Estatuts

de Ragusa feien distinció entre “barciusius” i “barca” (llengua romana) i “ladia” (barca per a la població eslava). [2]
1326. “...infra VIII dies postquam barciusium Negoslavi de Pesangna applicuerit Venetias sub pena XX solidorum grossorum venetorum in penam apthagi de misericordia...”[3]
1355. “...Etiam prese de molte barche e barcozzi con grande vergogna de veneziani...” [4]
1449. Contracte per a la construcció d'un “barciusium” a Fano, amb capacitat per a cent salmes de cereals.
“...fabrefacere et componere in splagia sive riva civitatis Fani unum barciusium sive navigium capacitatis portate centum salmarium grani ad mensuram civitatis Fani...”.[3]
1454. Barciusium construït a Romania.[5]
1844. “...tre barcozzi di isolani di Brazza...” [6]
1849. Noms de vaixells en les lleis. Entre altres els “barcozzi”.[7]

Referències

Pomorski zbornik. Društvo, 1966.
Henry Romanos Kahane. Graeca Et Romanica Scripta Selecta: Romance and Mediterranean lexicology. Hakkert, 1979.
Bariša Kreki?. Dubrovnik, Italy, and the Balkans in the late Middle Ages. Variorum Reprints, 1980. ISBN 978-0-86078-070-0.
Giuseppe Cappelletti. Storia della repubblica di Venezia dal suo principio sino al giorno d'oggi. Opera originale. - Venezia, G. Antonelli 1850-1855. G. Antonelli, 1849, p. 260—.
Bariša Kreki?. Dubrovnik (Raguse) et le Levant au Moyen Âge. Mouton and Company, 1961.
Documenti storici sull'Istria e la Dalmazia. Gattei, 1844, p. 160—.
Giacinto Mosca. Comentario su le leggi di procedura ne' giudizi civili e commerciali opera nella quale si trovan fusi i lavori di Pigeau, Lepage ... per Giacinto Mosca: 6. Stabilimento tipografico di Niccola Mosca, 1843, p. 463—.